

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ВАРМІНСЬКО-МАЗУРСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
(м. ОЛЬШТИН, ПОЛЬЩА)
УНІВЕРСИТЕТ ПРИКЛАДНИХ НАУК
(м. МІТТВАЙДА, НІМЕЧЧИНА)
УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ В БРАТИСЛАВІ (СЛОВАЧЧИНА)
ІНСТИТУТ ПРОБЛЕМ РИНКУ ТА ЕКОНОМІКО-ЕКОЛОГІЧНИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ НАН УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ВІДНОВЛЮВАНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ НАН УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

**ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА:
СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ОДИНАДЦЯТОЇ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-
ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
(09-10 вересня 2022р.)

*Кафедра економіки підприємства та організації підприємницької
діяльності
Одеса-ОНЕУ
2022*

УДК 334.716 (043.2)

Е 40

Матеріали конференції публікуються в авторській редакції

Укладачі:

Грінченко Р.В. – доктор економічних наук, доцент;

Єгунов Ю.А. - кандидат економічних наук, доцент

Кічук О.С. – кандидат економічних наук, доцент.

Економіка підприємства: сучасні проблеми теорії та практики: Матеріали одинадцятої міжнар. наук.-практ. конф., 09-10 вересня 2022 р. Одеса: ОНЕУ, 2022. 576 с., ілл.

Для студентів економічних спеціальностей, викладачів, аспірантів і докторантів вищих навчальних закладів, підприємців і працівників управлінської діяльності підприємств та організацій.

© Одеський національний економічний університет, 2022

Власюк С.А.

к.е.н., доцент

Гуртовенко А.І.

здобувач вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня
Уманський національний університет садівництва (Черкаська обл.,
Україна)

ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ СТРУКТУР АГРАРНОЇ СФЕРИ

Протягом останніх років, значна частина сільгоспвиробників мала тенденцію до стабільного розвитку. Значних та невирішуваних проблем майже не виникало, аграрії динамічно продовжували поповнювати основні засоби, застосовувати нові технології щодо ведення сільського господарства та планували стратегічний розвиток.

Держава шляхом застосування правових, адміністративних та економічних важелів регулює поведінку аграрія, визначає перспективи розвитку галузі, виконує спрямовуючу роль щодо реалізації довготривалих програм розвитку агропромислового комплексу у сприятливий для національної економіки бік: цінове регулювання; товарна інтервенція; фінансова інтервенція; тимчасове адміністративне регулювання цін та тимчасова бюджетна дотація; державні заставні закупівлі зерна; фінансова підтримка суб'єктів господарювання через механізм здешевлення кредитів та компенсації лізингових платежів; державна підтримка галузі тваринництва; бюджетна дотація для розвитку підприємницьких структур аграрної сфери та стимулювання виробництва сільськогосподарської продукції.

Проте, розгорнута росією широкомасштабна війна досить суттєво вплинула на економіку нашої країни в цілому, зокрема на її аграрний сектор. Наразі, структурні зміни в аграрній сфері, економічна та соціальна ефективність мають суперечливий характер, що в свою чергу призводить до нереалізованості сільськогосподарського потенціалу. Товаровиробники зіткнулися з проблемою – зміна системи логістики та ринків збуту, які в свою чергу формували їх фінансову подушку. Потреба у фінансовому забезпеченні діяльності аграріїв є завжди, а під час сезонних польових робіт, та ще й в період війни, вона набуває ще більшого значення.

Через війну зменшилася площа сільськогосподарських земель під посівну в 2022 році на 3,5 млн га в зоні активних бойових дій, що в свою чергу вплине на діяльність аграріїв. Вимушені кроки держави щодо заборони на експорт деяких видів сільськогосподарської продукції, встановлення нульової квоти (тобто повна заборона на експорт добрив), з однієї сторони гарантують стабільний запас продовольства в Україні, з іншої – відсутність фінансових потоків від імпортозалежних країн (зерно не відвантажується, немає фінансових надходжень) вплине на ефективність

функціонування підприємницьких структур аграрної сфери, і як наслідок в цих країнах може настати продовольча криза [1].

Одним із основних джерел фінансування аграрного сектору є банківське кредитування. Не дивлячись на всі ризики воєнного стану, від початку війни банківські установи не припиняли кредитування аграрного сектору.

Так, за період з 24.02 – кінець травня 2022 року видано біля 35 млрд грн кредитів: 17 млрд грн – на посівну під нульову ставку та кредитні гарантії; більше 70 % підтримки було надано держбанками; більше ніж 13 тис. сільськогосподарських позичальників отримало кредитну підтримку. Банки не лише поновлювали кредитні угоди, але й видавали нові кредитні ліміти

Для посилення конкурентоспроможності аграрного сектору, на період війни, на рівні держави було передбачено низку заходів: нульову ставку акцизного податку та зниження розміру ПДВ до 7% на пальне; можливість експлуатації тракторів, самохідних шасі тощо без їхньої реєстрації; завдяки держпрограмі «Доступні кредити 5–7–9%» – можливість отримати кредит під 0% у розмірі до 60 млн грн; додаткову фінансову підтримку у вигляді компенсації відсоткової ставки за кредитами до 50 млн грн; функціонування Реєстру обтяжень рухомого майна та Реєстру аграрних розписок; не нараховується і не сплачується земельний податок та орендна плата за земельні ділянки державної та комунальної форм власності тощо [3].

Існуючі тренди у фінансуванні аграрного сектору найближчим часом мають зберегтися. Переважатиме кредитування обігових коштів, для ринку кредитування провідне значення матимуть банки державного сектору, програми державної підтримки збережуться і отримають розвиток. Ринкові механізми в під час війни не є ефективними для стимулювання кредитної підтримки.

Отже, фінансова підтримка повинна бути адресно направлена на розвиток аграрного сектору та підтримку підприємницьких структур аграрної сфери. Нині, на державному рівні, в нормативно-правовій базі, мають постати пропозиції щодо конкретних джерел забезпечення аграріїв, при цьому роль ефективності залучення грошових потоків має застосовуватися через дієві фінансові механізми, спеціальні програми фінансової підтримки на відновлення знищеного або пошкодженого майна і техніки (це можуть бути лізингові програми, грантові програми, програми доступного фінансування, краудфандинг тощо).

Список використаних джерел

1. Аграрний бізнес в умовах війни. Державна установа «Інститут охорони ґрунтів України. URL: <https://www.iogu.gov.ua/>
2. Кредитування аграрного сектору під час війни. Технічна допомога на підтримку впровадження операції «Основний кредит для аграрної галузі – Україна». URL: <https://uafata.org.ua/kredituvannya-agrarnogo-sektoru-pid-chas-vijni/>
3. Стало відомо, як працює аграрний бізнес в умовах війни. Головні аграрні новини «AGRONEWS». URL: <https://agronews.ua/news/stalo-vidomo-yak-praczuuye-agrarnyj-biznes-v-umovah-vijny/>